

Plus Expositierecensie

Recensie: Ruud van Empels werk lijkt op fotografie maar is het niet, en nu zet hij een nieuwe stap

Iedere vierkante millimeter van Van Empels werk is geconstrueerd, tot aan de schaduwen toe. BEELD RUUD VAN EMPEL

In Galerie Fontana is tot en met 20 januari 2024 het werk van Ruud van Empel te zien. Tot nu toe waren fotografie en schilderkunst zijn referentiekaders, maar de kunstenaar zet stappen richting een nieuwe beeldtaal.

Edo Dijksterhuis 3 november 2023, 03:00

Op beurzen gaan bezoekers steevast dicht op Ruud van Empels werk staan om eens goed te kijken hoe die extreem heldere, spiegelgladde beelden nou eigenlijk in elkaar zitten. Vrijwel altijd volgt een retorische vraag: photoshop zeker? Er klinkt een tikje minachting in door, alsof het minder waard is omdat het geen foto au naturel is.

Blijfopdehoogte

Krijg wekelijks een melding van het beste kunstverhaal van Het Parool.

Van Empels werk, nu te zien in [Galerie Fontana](#), lijkt op fotografie maar is het niet. De kunstenaar is ooit begonnen als klassiek collagemaker, die met knip- en plakwerk zijn composities in elkaar zette. Maar in de jaren negentig behoorde hij – samen met onder andere [Micha Klein](#) en [Daniëlle Kwaaitaal](#) – tot de eerste generatie kunstenaars die de camera verruilde voor de computer.

Iedere vierkante millimeter van Van Empels werk is geconstrueerd, tot aan de schaduwen toe. Honderden, zo niet duizenden uren computerwerk zit erin. Met de verzadigde kleuren en extreme scherpte ontstaan zo beelden die meer zijn dan hyperrealistisch. Ze zijn post-realistisch. Het is de werkelijkheid van een ander waarnemingsniveau.

Sproetenkoppen en dikkertjes

Als kijker kan je echter niet anders dan die op je eigen realiteit betrekken. Dat geldt vooral voor Van Empels wat oudere kinderportretten, waarvan Fontana er een aantal laat zien.

Generation #1 toont bijvoorbeeld een klassenfoto met lagere schoolleerlingen in alle kleurschakeringen. Een soort [United Colors of Benetton](#), de reclamecampagne waarmee het Italiaanse modemerken in de jaren tachtig als eerste heel bewust de multiculturele weg insloeg.

Maar waar de Benettonmodellen allemaal onbetwiste schoonheden waren, wordt Van Empels klasje bevolkt door brildraggers, sproetenkoppen en dikkertjes. Ze zijn echter wel perfect in hun imperfectie. Niet zo vreemd als je bedenkt dat ze van peenhaar tot lullig spencertje zijn opgebouwd uit pixels.

In Van Empels nieuwe werk maken kinderen plaats voor bomen en bloemen. Hij duwt het meest analoge denkbaar, de natuur, in een digitale mal. Dat levert doorkijkjes op in bossen, waar een rode struik oplicht tussen bemoste stammen en diffuse lichtvlekken rondansen die lijken te zijn aangebracht met een heel fijn penseeltje.

Schilderkunstige associaties dringen zich nog sterker op bij de serie *Voyage Pittoresque*. Deze composities met bloemen doen denken aan 17de-eeuwse bloemstillevens. Net als bijvoorbeeld [Willem van Aelst](#) combineert Van Empel planten die je in de vrije natuur nooit zo bij elkaar zou zien maar die lekker contrasteren in kleur en vorm. Ook zijn er torretjes, mieren, vlinders en zelfs vogels tussen de flora te ontdekken.

Schoonheid van chemische dumppek

Met zijn velden van bloeiende veldbloemen schakelt Van Empel weer naar een meer fotografisch en hedendaags referentiekader. Ze hebben eenzelfde ijle helderheid als *Giflandschap* (1992) van fotograaf Wout Berger. Maar waar Berger de bedrieglijke schoonheid van een chemische dumppek toont, is er bij Van Empel niets dan schoonheid.

Hij moet zelf ook gevoeld hebben dat er iets mist en dat hij zijn werk een extra draai moet geven om het meer te laten zijn dan fotografie of schilderkunst, maar dan met andere middelen. Het antwoord vond hij in de coronaperiode toen hij in zijn atelier aan het rommelen was met inkt en olie.

Dat leverde de serie *Pollution* op: abstracte composities die het beeld oproepen van vergiftigde industrieterreinen. Maar ze zijn meer dan dat. Vlek op vlek en druppel op druppel zijn ze tegelijkertijd eindeloos diep en volledig oppervlakkig. Hier wordt niet meer iets nagebootst maar iets nieuws gemaakt. Van Empel zet een grote stap richting een beeldtaal die volledig eigen is aan zijn digitale medium en door niemand meer kan worden aangezien als opgepoetste fotografie of imitatieschilderkunst.

[Ruud van Empel: Making Nature](#), t/m 20 januari 2024 in Galerie Fontana.